

Til lovforslag nr. L 5. Betænkning udgivet af socialudvalget den 13. oktober 1982

Betænkning

over

Forslag til lov om begrænsning af løn under sygdom

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Udvalget har desuden modtaget skriftlig og/eller mundtlig henvendelse fra Landsforeningen for Sukkersyge og Socialarbejdernes Fællesudvalg.

Som bilag er optrykt et af udvalget stillet spørgsmål og socialministerens svar herpå.

Ministeren har under samråd oplyst, at § 12-aftalerne nu udstrækkes til at omfatte det totale arbejdsmarked af hensyn til lønmodtagernes ret til løn fra 1. fraværsdag i tilfælde af kronisk eller langvarig sygdom.

Socialministeren har endvidere meddelt, at lovforslagets bemærkninger om beregning af lønfradrag må betragtes som vejledende, og udelukker ikke, at man beregner fradraget efter andre metoder, f.eks. ved at sætte fradraget lig med den dagpengegivende lønindtægt for fraværsdagen eller på en måde, der følger af aftaler eller praksis på det pågældende område.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag under nr. 1, 4, 5 og 6.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men kan tiltræde de af socialministeren stillede ændringsforslag under nr. 1, 4, 5 og 6.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil i øvrigt redegøre for sin stilling til ændringsforslagene ved 2. behandling.

Mindretallet ønsker at fremhæve, at det afviser lovforslaget på grund af dets helt urimelige virkning for mange forskellige grupper i vort samfund.

Blandt disse grupper rammes småbørnsfamilier og enlige forsørgere hårdt, når retten til 1. fraværsdag med løn eller dagpenge bortfalder, også under børns sygdom. En ret, som for manges vedkommende er erhvervet via faglige overenskomster. Samtidig vanskeliggøres ligestillingen på arbejdsmarkedet grundet på lovforslaget.

Da begrænsningen af løn/dagpenge under sygdom også skal gælde ved arbejdsskader, vil det ramme politifolk i tjeneste, idet asocial lovgivning skaber uro med stærke konfrontationer.

Yderligere er lovforslaget en kollektiv afstraffelse af nogle kvinder i den kønsmodne alder for en dem fra naturens side påført månedligt tilbagevendende sygedag.

Langvarigt syge rammes også specielt hårdt, idet dagpengeydelsen for deres vedkommende bortfalder efter 2 år og de henvises til hjælp efter bistandsloven.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag under nr. 2, 3 og 7.

Mindretallet skal i øvrigt anføre følgende bemærkninger i anledning af lovforslaget.

Mindretallet er yderst tilfreds med, at der nu skal ske en ligestilling mellem egentlige

produktionsarbejdere og funktionærer og tjenestemænd.

Mindretallet skal i øvrigt henvise til de generelle bemærkninger, der er anført i fremskridtspartiets betækningsbidrag til lovforslag nr. L 4 – Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Karensdag, forlængelse af arbejdsgiverperioden, nedsættelse af dækningsprocent og maksimumsbeløb, varighedsbegrænsning m.v.).

Indstillingen afgives under forudsætning af, at der ikke indgås et bredere forlig om den samlede økonomiske politik, hvori fremskridtspartiet deltager.

Et femte mindretal (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af socialministeren stillede ændringsforslag under nr. 1, 4, 5 og 6.

Mindretallet hilser med tilfredshed regeringens ændringsforslag om undtagelsesbestemmelserne vedrørende karensdagen. Regeringen tilgodeser herved de synspunkter, som mindretallet har fremført vedrørende børns sygdom, arbejdsskader og kronisk syge under 1. behandling af lovforslaget.

Mindretallets begrundelse for at stemme for lovforslaget er, at det sammen med L 4 – Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Karensdag, forlængelse af arbejdsgiverperioden, nedsættelse af dækningsprocent og maksimumsbeløb, varighedsbegrænsning m.v.) – vil bidrage til store besparelser på det offentlige og det private arbejdsmarked.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *socialministeren*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Agerschou (SF), Birthe Hansen (SF) og Tove Niemann (FP)):

1) I stk. 1 udgår ordene »egen eller børns«.

Af et mindretal (Tove Niemann (FP)):

2) I stk. 1 ændres »1. hele fraværsdag« til: »1. og 2. hele fraværsdag«.

Til § 2

3) Stk. 1 udgår.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

Af *socialministeren*, tiltrådt af flertallet under nr. 1:

4) I stk. 2 udgår », eller når pågældende er sygemeldt på grund af kronisk eller langvarig lidelse og det på forhånd på anden måde er dokumenteret, at lidelsen er af en sådan art«.

5) Som nyt stykke indsættes:

»Stk. 3. Personer, der pådrager sig en arbejdsskade, som omfattes af lovgivningen om arbejdsskadeforsikring, er undtaget fra bestemmelsen i § 1, stk. 1.«

Til § 4

6) Paragraffen affattes således:

»§ 4. Loven gælder på Færøerne kun for statsansatte og de ved folkekirken ansatte, hvis løn m.v. dyrtidsreguleres på grundlag af det danske pristal. Loven gælder ikke for lønmodtagere i Grønland, hvis løn m.v. dyrtidsreguleres på grundlag af det særlige grønlandske pristal.«

Af et mindretal (Tove Niemann (FP)):

7) Paragraffen udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1

Af hensyn til børnefamiliernes økonomi foreslås det, at forslaget om bortfald af retten til løn for 1. hele fraværsdag ikke skal gælde den ret til løn ved fravær i tilfælde af børns sygdom, der følger af visse overenskomster m.v. Det betyder, at lovforslaget ikke griber ind i de gældende rettigheder efter overenskomster m.v. til løn eller lønkomensation i forbindelse med fravær på grund af børns sygdom.

Om de økonomiske konsekvenser af ændringsforslag nr. 1 og 5 bemærkes i øvrigt følgende:

Ændringsforslagene indebærer, at de nuværende ordninger om ret til fravær på børns første sygedag bibeholdes.

Omfanget af sådanne ordninger kendes ikke, men på grundlag af skøn over antal

sygetilfælde pr. barn og over den nuværende udnyttelsesgrad af disse ordninger – der antages at ligge betydeligt under fuld udnyttelse – er den offentlige besparelse ved afskaffelse af retten til fravær ved børns sygdom i de økonomiske beregninger til lovforslaget om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (L 4) forsigtigt anslået til 100 mill. kr. på årsbasis for det offentlige. Ved fuld udnyttelse anslås udgiften ved ordningerne til 160 mill. kr. for det offentlige på årsbasis.

Ændringsforslagene vil altså medføre et offentligt provenutab på ca. 100 mill. kr. på årsbasis og i 1983 på ca. 70 mill. kr.

De økonomiske konsekvenser af ændringsforslag nr. 5 er indeholdt i de økonomiske bemærkninger til ændringsforslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (L 4).

Til nr. 2

Udvidelsen af karensdageordningen er et naturligt led i det udvidede ansvar, som arbejdere, funktionærer og tjenestemænd bør have. Der vil kun for meget få familier kunne opstå problemer med indførelse af to karensdage, idet det normale antal fraværspærorer for disse grupper udgør to til tre.

En af fordelene ved selvrisikoordningen bliver, at samfundet ikke overbebyrdes med al den administration, som de første sygedage medfører. Naturligvis kan der være medborgere, hvis økonomi er så udhulet, at de ikke kan bære at være selvbetalere i blot en lille uges tid, f.eks. hvis de har haft hyppige tilbagefald af sygdom og/eller arbejdsløshed. Her må det almindelige sociale sikkerhedsnet træde til. Andre vil måske selv tegne frivillige forsikringer for at dække deres selvrisiko, og det skal staten naturligvis ikke blande sig i.

Til nr. 3

Ændringsforslaget tilsigter udelukkende at forhindre i titusindvis af stridigheder, der vil stå i forbindelse med fortolkningen om tilbagefald.

Efter mindretallets opfattelse vil der ikke opstå sociale problemer i forbindelse med afskaffelsen af »tilbagefaldsparagraffen«.

Til nr. 4

Det foreslås, at undtagelse fra karensdagen ved kronisk eller langvarig lidelse kun skal gælde i tilfælde, der er omfattet af en aftale efter dagpengelovens § 12.

Som begrundelse herfor kan det anføres, at der – såfremt der ikke foreligger en egentlig § 12-aftale – vil kunne opstå tvistigheder om dokumentationen for, at fraværet skyldes en kronisk eller langvarig lidelse, og at det fagretlige system – uden lægelig bistand – ikke er egnet til at behandle sådanne tvistigheder.

Til nr. 5

Det foreslås, at retten til løn for 1. hele fraværdsdag ikke bortfalder i tilfælde af arbejdsskade, som omfattes af lovgivningen om arbejdsskadeforsikring. Om de økonomiske konsekvenser henvises til bemærkningerne under nr. 1.

Til nr. 6

Den ved lovforslaget anvendte formulering er for vid, idet den rammer de ved landsstyret ansatte, hvis løn reguleres efter danske regler.

Til nr. 7

Mindretallet tilsigter, at loven også skal omfatte lønmodtagere på Færøerne og Grønland.

Agnete Laustsen (KF) Lis Møller (KF) Hans Jørgen Holm (V) Henrik Toft (V)

Tove Niemann (FP) Inge Krogh (KrF) nfm. Yvonne Herløv Andersen (CD) fmd.

Birgith Mogensen (CD) Albertsen (S) Torben Lund (S) Lykketoft (S) Mette Groes (S)

Erik B. Smith (S) Taanquist (S) Lone Dybkjær (RV) Agerschou (SF)

Birthe Hansen (SF)

Partiet VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Et af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå*Spørgsmål 3:*

Hvad har børnekommissionen anbefalet for så vidt angår afgrænsningen af aldersgruppen vedrørende børns 1. sygedag, og har der været dissenser?

Svar:

I betænkning nr. 918 (børnekommissionens betænkning) har børnekommissionen

givet udtryk for, at der efter børnekommissionens opfattelse som en begyndelse i hvert fald bør gives forældre med syge børn under 4 år ret til fravær.

I betænkning nr. 846 (Betænkning om barselorlov) har fællesudvalget, nedsat af ligestillingsrådet og børnekommissionen, foreslået, at der gives adgang til fravær for forældre i forbindelse med barnets sygdom, indtil det er fyldt 9 år.